

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โดยธรรมชาติของมนุษย์นะ ธรรมชาติของมนุษย์โดยกิเลส เราจะว่าเรานี้ดีหมดเลย เราเข้าใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ สุภัททพะราหมณ์เป็นพราหมณ์มหาศาล เป็นผู้มีปัญญามาก เป็นผู้มีความเข้าใจมาก มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เขาเป็นพราหมณ์นะ ไตรเวทย์เขาท่องได้หมด แล้วเขาศึกษาวิชาการมาเยอะมาก

พอศึกษาวิชาการมาเยอะมากก็ละล้าละลังใจ ทำอะไรก็ทำไม่ได้เพราะตัวเองมีวิชามาก ตัวเองมีปัญญามาก มีวรรณะด้วย เป็นพราหมณ์ พราหมณ์ต้องเหนือสูงสุดใช่ไหม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นพราหมณ์ แต่พราหมณ์ที่มาตัดผมพราหมณ์ที่ตัดผมออกบวชเขาถือว่าออกจากพราหมณ์ไป ออกจากวรรณะไป เขาถูกหนึ่ง..เขาถูกนะ สอง..องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอายุน้อยกว่า เขาอายุมากกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย เขามีการศึกษาทางวิชาการมาเยอะด้วย แต่เขาไม่เข้าใจ เห็นไหม มันก็ละล้าละลังใจไหม จะไปไหนมาก็ไม่ได้

แต่ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมนี้มีชื่อเสียงมาก แล้วทางสังคมก็ยอมรับว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา คตินี้ท่านจะปรินิพพานนะ เราจะไปตามท่านไหม ถ้าเราไม่ได้ตามท่านนะ มันก็จะหมดโอกาสเห็นไหม ทั้งๆ ที่ความรู้เยอะนะ ความรู้เต็มไปหมดเลย มีคุณวุฒิ ชาติวุฒิไปหมดเลยนะ ไปตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานคืนเพ็ญเดือน ๖ เห็นไหม พอเข้าไปตาม

“ศาสนาไหนก็ว่าศาสนานั้นดี ทางทฤษฎีไหนก็ว่านั่นถูกต้องหมด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดว่าอย่างไร?”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกนะ บอกว่า

“ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ”

บนอากาศไม่มีรอยเท้าหรือ รอยเท้าต้องอยู่บนดิน บนดินนะเราเดินไปมันจะมีรอยเท้า เห็นไหม ศาสนาไหนว่าดี มันไม่มีมรรค ไม่มีผลหรือ ไม่มีเหตุ ไม่มีผล ถ้ามีเหตุ เห็นไหม ต้องมีเหตุมีผล รอยเท้าต้องอยู่บนดิน บนดินคืออะไร บนดินคือหัวใจเรานี้ไง

“เธออย่าถามให้มากไปเลย เราจะปรินิพพานในคืนนี้แล้ว”

“อานนท์บวชให้! บวชให้เลย!”

พระอานนท์บวชให้ นะ พอบวชให้ กำหนดภาวนาคืนนี้นั้นนะ เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงกลับแล้ว ไม่ใช่ส่งออกไป ให้คืนกลับนะ ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ เห็นไหม พอถึงกลับมาคืนนี้นั้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแต่ก็ยังไปเทศน์ว่าการได้พระอรหันต์องค์สุดท้ายไป ได้องค์สุดท้ายอีกองค์หนึ่งนะ

นี่เหมือนกัน ในปัจจุบันนี้เราว่าเรามีการศึกษามาก มีการศึกษามากนะ คุณระบบเศรษฐกิจที่มันพังอยู่นี้ ปัจจุบันมันพังเพราะอะไร ระบบตรวจสอบใช้ใหม่ ระบบตรวจสอบมันตรวจสอบมาอย่างไร เอสอง นะ เอสอง เอสามลัมครีนไปเลยนะ พอเซ็นมันก็ล้ม มันเชื่อถือได้ไหม? ฟังสิ! ทางวิชาการที่เราศึกษา มันเชื่อถือได้ไหม เราได้พิสูจน์ตัวเราเองหรือยัง ขนาดที่ว่าระบบตรวจสอบเขาให้เอวอก เออะไร มันมีผลประโยชน์ร่วมกัน

นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษาธรรมะนี้ เห็นไหม คุณพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ศึกษาด้วยปัญญา พระสารีบุตรนะ คุณอักรสาวก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างบุญคุณาธิการมา เวลาไปอยู่กับอาพาธดาบส เห็นไหม

“เจ้าชายสิทธัตถะนี้มีความรู้เหมือนเรา มีความรู้เสมอเรา เป็นครูสั่งสอนได้ในสำนักนี้”

เจ้าชายสิทธัตถะปฏิเสธเพราะความรู้ในหัวใจเรามันไม่ใช่ เวลาเข้าฌานสมาบัติ มันก็สงบอยู่ชั่วคราว เวลาออกมาก็ทุกข์อันเดิม เห็นใหม่ แล้วศาสดานะ ศาสดาที่ไม่เป็น เห็นใหม่ พอศาสดากรันตีเรานี้ บอกเราเลยว่าเรามีความรู้เสมอท่าน แล้วเราเชื่อใหม่ละ?

ถ้าเป็นพวกเราเดี๋ยวนี้ละ เราไปอ่าน เราไปเก็บตก เรายังเชื่อเลย แต่นี้ศาสดาของ เขายอมรับเลย เจ้าชายสิทธัตถะไม่เชื่อ พอไม่เชื่อขึ้นมาละ ออกมา.. ออกมาก็รู้คั้นของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง ครัสรู้ขึ้นมาเองโดยชอบ

พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปอยู่กับสังขชัย สังขชัยก็สอนๆๆ สอนจนหมดเลย เฮ้.. สอนต่อมา จบแล้วมีเท่านี้ ถ้ามีเท่านี้พระสารีบุตรบอกอย่างนี้ไม่ใช่ อย่างนี้ไม่ใช่ เพราะเวลาเจ้าชายสิทธัตถะไปศึกษากับอาจารย์ดาบส เห็นใหม่ เข้าฌานสมาบัติคือ ความสงบ เข้าความสงบมา เวลาไปศึกษากับสังขชัยนะ ให้ใช้ปัญญาออกไป ปัญญาออกไปนะ

“สิ่งใดก็ไม่ใช่ ในโลกนี้ไม่มีอะไรใช่เลย ไม่ใช่คืออะไร ไม่ใช่ก็คือไม่ใช่ แล้วไม่ใช่คืออะไร ไม่ใช่ก็คือไม่ใช่ ไอนั้นไม่ใช่ก็คือไม่ใช่”

เดี๋ยวนี้เราสอนกันอย่างนี้นะ

“นั่นก็สักแต่ว่า นี่ก็สักแต่ว่า”

มันสักแต่ว่าทำไมมันเจ็บ? มันสักแต่ว่าทำไมมันเจ็บปวด? มันสักแต่ว่าทำไมมันเกิด? มันสักแต่ว่าได้อย่างไร? มันสักแต่ว่าแต่เมื่อผลที่จบกระบวนการแล้ว ถ้าจิตมันถอนออกมาแล้ว จิตมันถอนทุกอย่างออกมาแล้ว มันปล่อยหมดแล้ว มันเหมือนน้ำบนใบบัว เห็นใหม่ น้ำบนใบบัวกับน้ำอันเดียวกันไหม มันไม่ใช่อันเดียวกันใช่ไหม?

จิตที่มันได้กายแล้ว มันได้ถอดถอนกิเลสแล้ว มันถึงจะเป็นอย่างนั้น แต่สำหรับพวกเราปฏิบัติใหม่เป็นอย่างนั้นไม่ได้ เป็นอย่างนั้นมันก็เหมือนเด็ก เด็กพอโตขึ้นมาก็เด็ก

ไม่ต้องเรียน เด็กนี้มีปัญหาขึ้นมาเองเลย เด็กมันจะประสบความสำเร็จในชีวิต ปล่อยให้มันสะดวกสบายของมันเลย เป็นไปได้ไหม?

เราจะมีการประกอบสัมมาอาชีวะ เห็นไหม เด็กมันก็ต้องเรียนนะ เราต้องมีการศึกษา ต้องมีวิชาการ เราต้อง.. เพื่ออะไร เพื่อเตรียมตัวไว้ เพื่อหน้าที่การงาน เพื่อยืนอยู่ในสังคม ถึงที่สุดแล้วทำงาน

เรียนมามันก็ปริยัติ ปริยัติรู้ขนาดไหนก็ทำไม่ได้หรอก ปริยัติ ทฤษฎีเห็นไหม เรียนมานี้ คุณิ ทฤษฎีนะ เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เศรษฐศาสตร์ เห็นไหมเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีมันคงที่ แต่วิธีการกระทำที่มันจะกระทำไป แล้วออกไปเห็นไหม มันเป็นนิยายนะ นิยายธรรมะ คุณิ ทฤษฎีเสนอมานี้ ทฤษฎีทำได้หรือไม่ได้ ทฤษฎีมันดีก็จริงอยู่แต่ในพื้นที่ในเหตุปัจจัยที่มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้หรือไม่ได้ เพราะมันมีกรรม มีต่างๆ อิกมหาศาลเลย

ในใจของเราก็เหมือนกัน นี่เราเกิดมา มันมีต้นทุน มีกรรมของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จริตนิสัย ทำไมคนหนึ่งเขาชอบ ทำไมคนหนึ่งเขาฟังแล้วเขาอมเชื่อฟังล่ะ ทำไมเราฟังแล้วเราไม่ฟัง เราฟังแล้วทำไมเราไม่เชื่อล่ะ เราไม่เชื่อ มันไม่มีเหตุมีผลใช้ไหม อันนี้วุฒิภาวะ ถ้ามีวุฒิภาวะขึ้นมา นี่พรหมจรรย์ไง

“เธออยู่เพื่ออะไร?”

เวลาพระบวชมา พรหมจรรย์อยู่เพื่ออะไร ไม่ใช่จะเป็นอาจารย์สอนใครนะ ไม่ใช่จะไปแก้ทุกข์ใดๆ ที่เขาเห็นผิด จะไปแก้เขา.. ไม่ใช่! ไม่ใช่อะไรทั้งสิ้นเลย พรหมจรรย์นี้ อยู่เพื่อพรหมจรรย์ พรหมจรรย์นี้อยู่เพื่อชำระล้างจิตใจของเรา พรหมจรรย์นี้เพื่อถอดถอนอุปาทาน ถอดถอนหัวใจของเรา มันถอดถอนจบแล้ว มันถอดถอนสิ้นแล้ว พรหมจรรย์เพื่อเรา

แต่พรหมจรรย์ เห็นไหม เราศึกษามานะ เราศึกษาทางทฤษฎีมา ทฤษฎีนั้นว่าถูก ทฤษฎีนี้ว่าผิด เราก็จะปฏิบัติเลย แล้วจะไปแก้ทฤษฎีนั้น พอว่าเราจะแก้ทฤษฎีนั้นนะ มันส่งออก มันเอาทฤษฎีนั้นมาเป็นเครื่องหมาย มาเป็นความกังวล เห็นไหม พรหมจรรย์เพื่อ

พรหมจรรย์ ทฤษฎีใครจะถูก ทฤษฎีใครจะผิดวางไว้ แล้วเราศึกษาค้นคว้าของเรา ให้มันเป็นความจริงในหัวใจของเรา

นี่รอยเท้าบนดิน รอยเท้าบนดินนะ บนดินมันอยู่ที่ไหน บนดินคือภพ บนดินคือใจ ถ้าใจมันทำขึ้นมา เห็นไหม เวลาการกระทำขึ้นมา เราศึกษามาจบ เรียนจบมาแล้วเราหางานทำนะ เวลาหางานทำมันยากไหม แล้วเข้าไปทำงาน ความเป็นจริงมันยากไหม

นี่เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติมันต้องลงทุนลงแรง มันต้องมีสติ มันต้องตั้งใจของเรา ตั้งใจของเราละ แล้ววิชาการวางไว้ให้หมด วิชาการเวลาปฏิบัตินะ วิชาการคือตัวฟุ้งซ่าน วิชาการคือตัวเหยื่อล่อ มันเหยื่อล่อนะ เหยื่อล่อให้กิเลส มีกิเลสอยู่แล้วธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม หลักการ ทฤษฎี เอามาล้อมมันอีก ความว่างๆ จิตจะเป็นอย่างนั้น..

พอจิตจะเป็นอย่างนั้นมันก็สร้างภาพ การสร้างภาพนะมันเป็นความไม่จริงใจใหม่ ถ้าเป็นความจริงไม่ใช่การสร้างภาพใจใหม่ ถ้าเป็นความจริง ถ้ามันสงบ มันสงบจริงๆ ใจใหม่ แล้วปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญามันฟาดฟันกิเลส มันจะรู้จริงๆ นะ

ดูสิ เวลาเราใช้มีดฟันต้นไม้ ฟันสิ่งต่างๆ เวลามันขาดออกไป มันล้มออกไป เราเห็นไหม แต่เราสร้างภาพนะ มันไม่ได้ฟัน ไม่ได้ลงมือลงแรงอะไรเลย ถ้าลงทุนลงแรงมันจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าลงทุนลงแรงนะ เราตัดต้นไม้ล้มเป็นต้นๆ ไป เราไม่รู้ได้ อย่างไรก็ตามว่าต้นไม้ล้มล้มไปต่อหน้าเรา

แต่นี้มันสร้างภาพ! นึกว่าต้นไม้ล้มล้ม แล้วก็ยังคิดทางทฤษฎีนะ ใจ.. การตัดไม้เวลาตัดไม่ถึงโคนต้น ต้นมันต้องล้มเป็นธรรมดาใจใหม่ พอต้นไม้ล้มเป็นธรรมดานี้มันก็สร้างภาพ อาการเป็นอย่างนั้นๆ จิตเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันสบายใหม่ละ มันทำง่าย ทำง่ายกว่า คำว่าง่ายว่ายาก เราไปติดกันตรงนั้น เพราะอะไรนะ เขาจะบอกว่าสิ่งนี้ง่าย

สิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ควร เวลาเราศึกษามาแล้วนะ มันไม่ใช่ทั้งนั้นนะ แต่เวลาของครูบาอาจารย์เรา แล้วเวลาครูบาอาจารย์เราประพฤติปฏิบัติอย่างเช่นครูบาอาจารย์หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นนะท่านปฏิบัติมา แล้วครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติถึงกัน เห็นไหม เวลาท่านคุย

ธรรมะกัน เหมือนกับอาจารย์ของเรา เราสามารถเดินทันอาจารย์ของเราได้ ถ้าเดินทัน
อาจารย์ของเราได้ เราคุยธรรมะกันนะ มันต้องเป็นอันเดียวกัน ถ้าเป็นอันเดียวกัน มัน
ต้องลงกัน มันต้องยอมรับกันใช่ไหม มันถึงเป็นหลักเป็นเกณฑ์มา

แต่ผู้ที่อยู่นอกวงการ เห็นไหม เขาบอกหลวงปู่มั่นนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรอก
เพราะหลวงปู่มั่นยังดูบุญหรืออยู่ หลวงปู่มั่นท่านดูบุญหรือตราไถ่นะ หลวงตาเรานี้ไม่เป็น
พระอรหันต์หรอก เพราะยังฉันหมากอยู่ เวลาพูดธรรมะมานะ ธรรมะผ่านจากไอ้พวก
ซานหมากออกมา มันจะไม่มีคุณธรรม นี่ไง พอเขาพูดอย่างนี้เราก็เชื่อ เพราะวิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์ก็เป็นอย่างนั้นใช่ไหม?

แต่การกินการอยู่มันแก้กิเลสได้ไหมละ คนกินอิมหน้าสำราญ อยู่ด้วยความเป็น
สุข มันแก้กิเลสได้ไหมละ มันแก้ไม่ได้หรอก ปัจจัยเครื่องอาศัย การกินการอยู่มันอยู่
เพื่อท้อง มันอยู่เพื่อร่างกาย แต่เวลาทำจิตใจขึ้นมา มันทำสมาธิขึ้นมา มันมีศีลมีธรรม
ขึ้นมา มันเป็นที่อาการของใจ มันเป็นธรรมจักรในหัวใจ มันไม่ใช่การดูบุญหรือ

การดูบุญหรือไม่ดูบุญหรือนี่นะ มันอยู่ที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้บัญญัติไว้ อบายมุขห้ามอะไรบ้าง แต่บุญหรือในสมัย
พุทธกาล เวลาเขาเป็นฆนัสนันเป็นยาได้ ยาฆนัสนะ ยาคุณขึ้นมา นี่ สิ่งใดที่เป็น
ประโยชน์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ห้าม เพียงแต่ว่าทำแล้วนี้โลกวิฆชะ
โลกเขาตีเตียนได้

ในปัจจุบันนี้ทางวิทยาศาสตร์มันเจริญใช่ไหม เวลาเขาทำบุญหรือ นิโคตินต่างๆ นี้
มันเป็นสารก่อมะเร็ง ถ้าเราสู เราก็ไม่สูด มันก็จบ สิ่งที่ว่ามันเป็นโทษใช่ไหม เราว่าเป็น
โทษ สิ่งใดเป็นโทษเราก็อ่าไปทำมัน แต่สิ่งที่มีมันเป็นคุณมันมี ถ้ามันเป็นยา ฆนัสนี่เขา
ใช้ยานะ มวนแล้วสูดเข้าไปแล้วให้มัน..

พระพุทธเจ้าไม่ห้ามขาดใจ ให้เลือกเอา ตัวอย่างเช่นอดอาหารนี้ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกห้ามอดอาหาร ห้ามอดใช่ไหม ห้ามอดเพราะอะไร ห้ามอดเพราะ
เรามันโง่ ถ้าบอกว่าการอดอาหารนี้นะ มันจะเป็นประโยชน์ต่อการภาวนานะ แล้วถ้าคน

มันเชื่อโดยศรัทธา เราจะบอกว่าคนปฏิบัติจะมีคนตายเยอะมากเลย เพราะมันอดจนตาย มันไม่ได้อดฆ่ากิเลสไป

ถ้าอดแบบไม่มีปัญญา อดแบบไม่เข้าใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามการอดอาหาร แต่เราอนุญาตให้กับคนที่อดอาหารเพื่อเป็นอุบาย เป็นเครื่องเสริม เราอนุญาตใครอดอาหาร การอดอาหาร การทำแปลกจากโลกเขาไปนี่ มันจะเป็นสิ่งที่โลกเขาเชื่อถือศรัทธา ท่านบอกว่า “ใครอดอาหารมาเพื่ออวดนะ เพื่อให้เขาศรัทธา เราปรับอาบัติทุกกิริยาการเคลื่อนไหวเลย” ท่านปรับอาบัติด้วย อดมาเพื่อมาอวดอ้างเขานี้ แต่ถ้าเป็นอุบายวิธีการ อดมานะเพื่อให้ร่างกายมัน..

คูลี เรานั่งทำไมสัปหงกล่ะ เรานั่งสมาธิกัน เราปฏิบัติ ทำไมเราไม่ได้ผล มันไม่ได้ผลเพราะอะไร เพราะว่าธาตุขันธ์มันทับ กิณอิมนอนอุณนี่นะ ไปนั่งก็สัปหงกโง่งง แต่เราผ่อนใจ ผ่อนอาหาร กินแต่พอสมควร กินเพื่อดำรงชีวิต อย่าให้พลังงานเหลือ พลังงานเหลือแล้วมันไปกดถ่วงจิตใจ มันมีอุบายนะ

ถ้าคนปฏิบัติแล้วเห็นอุบายนะ การผ่อนอาหารนี้ให้ร่างกายมันเบาแล้วการปฏิบัติง่าย เคนจงกรมนี้ตัวปลิวเลยนะ เคนจงกรมนี้คต่องตัวมาก แต่ถ้ากินเต็มท้องเลยนะ เคนจงกรมนี้ไอ้โฮ.. มันเดินไม่ออก มันจะคลานไป แล้วก็อดอาหารเป็นประโยชน์อะไร อดอาหารเป็นอุบาย แต่การฆ่ากิเลสมันเป็นมรรคญาณ มันเป็นเรื่องของมรรคในหัวใจทั้งหมด มันไม่เป็นเรื่องอาหารการกินหรือ

อาหารการกินนะ ถ้าพูดถึงอาหารการกิน เขาว่ากินบริสุทธิ์ๆ โทษนะ วัณนะมัน เป็นพระอรหันต์ไปแล้ว มันกินหญ้าอ่อนๆ มันกินยอดหญ้า มันไม่กินอะไรเลยนะ คูซ้างสิ มันกินแต่พืช สัตว์กินพืชมันก็เป็นพระอรหันต์หมดแล้วนะสิ มันไม่เป็นหรือ!

การกินอาหารนี้ อาหารมันแค่ดำรงชีวิตและเลี้ยงร่างกาย แต่การประพฤติปฏิบัติ มันเรื่องของปัญญา เรื่องของนามธรรม ถ้าเรื่องของนามธรรม เราต้องมีสติ มีปัญญาของเรา นะ นิยายธรรมะมันเยอะ พอนิยายธรรมะมันเยอะนะ เขามาถามเหมือนกัน

“หลวงพ่อ.. หันไปไหนมีแต่พระอรหันต์ เขาโฆษณากันทั่วโลกเลยนะ นั่นก็หันต์ นี้ก็หันต์ ไม่รู้หันไปไหน”

แล้วเราเชื่อไหม เราประพฤติปฏิบัติกันนะ ทำสมาธิก็แสนยาก ปัญญาจะเกิดมาแต่ละที มันอุ้งอุ้งนะ ปัญญาจะเกิดกับเรา ปัญญาที่เป็นมรรคญาณนะ ปัญญาที่ชำระกิเลสนี้ เพราะมันต้องมีสมาธิ พอมีสมาธิมันเกิดขึ้นมา ไม่ได้เกิดจากตัวตน มันเกิดจากสังขาร มันจะเข้ามาเกาะ เข้ามาทำลายความยึดมั่นถือมั่นของเรา

แต่เวลาเราคิด ยิ่งคิดยิ่งยึดมั่น กลัวคิดแล้วมันจะลืม ยิ่งคิดยิ่งกลัวจะลืม ยิ่งคิดยิ่งจะกอดมันไว้นะ แล้วมันจะแก้กิเลสได้อย่างไร นี่มันปัญญาคณละปัญญา เราทำกันเองนะ ทำสมาธิก็แสนยาก ปัญญาจะเกิดที่เป็นมรรคญาณ เกิดที่เป็นโลกุตตรธรรม มันก็เกิดขึ้นมาแต่ละวรรคแต่ละตอน แล้วเขาพูดกันแต่ปาก พูดกันนะเป็นไปหมดเลยนะ มันเป็นไปไม่ได้หรอก!

ดูอย่างปัญญาเราก็เข้าใจแล้ว โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาอย่างนี้เป็นสุดมยปัญญา คือการศึกษา จินตมยปัญญา จินตนาการถ้ามีสมาธิลึกกว่าจินตนาการของโลกนะ จินตนาการของโลกคือจินตนาการของเขา แต่สมาธินี้มันสร้างภาพ จนพระที่ไม่เข้าใจเลยคิดว่าเป็นนิพพานได้เลยละ จินตมยปัญญาฆ่ากิเลสไม่ได้ ภาวนามยปัญญามันเกิดอย่างไร ปัญญาที่เกิดจากการภาวนานี้

เห็นไหม เราบอกบ่อย ปัญญาเกิดจากจิตไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง มันต่างกันอย่างไร ปัญญาเกิดจากจิตนะ ปัญญาเกิดจากจิตไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง ปัญญาเกิดจากสมองคือสัญญา คือข้อมูล เพราะพลังงานมันเป็นอนาคตไปแล้ว มันเป็นอนาคต มันคิดไปข้างหน้า อดีต-อนาคตแก้กิเลสไม่ได้ มันต้องเป็นปัจจุบัน แล้วปัจจุบันที่ไหน?

นี่ไง รอยเท้าบนดินนะ นี่รอยเท้าบนจิต ความคิดจากจิต รอยเท้านี้มันมาจากไหน คนทำได้ถึงรู้ได้ เห็นไหม เราว่าเราปัญญามาก ปัญญามาก วางไว้นะ วางไว้ก่อน วางปัญญาไว้แล้วทดสอบตามความเป็นจริง แล้วออกมาที่เทียบเคียงเอา ถูกไม่ถูก แล้วมีครูบาอาจารย์ให้ถาม ว่าปัญญาของเราเราเจออะไรเราก็ยึด เราว่าเป็นความจริง เห็นไหม

นำสงสารนะ เมื่อวานมา ๒ คน ๒ รอบ เขาบอก เขาพูดเลยเองว่า

“ผมนี่มีปัญหามาก ผมมีการศึกษามาก” ไม่รู้เขาไม่บอกหน้าที่การงานเขาจะ
“แล้วให้ผมทำอย่างไรล่ะ?” เขาพูดกระซิบๆ นะ สงสารนะ สงสารมากๆ เลย

เพราะอย่างนี้มันปัญหาของเรา มันจะหลอกเรา กิเลสนะ ปัญหาที่กิเลสพาใช้ เรา
ไม่รู้ตัวเลยนะว่าปัญหาของเราแท้ๆ นี่จะทำให้เราหมดอายุขัยไปชาตินี้ เป็นอย่างนั้น เป็น
อย่างนั้น เป็นอย่างนั้นนะ มันจะจูงเราไปตลอด แล้วเราจะหมดโอกาสนะ พอลมหายใจ
ขาดปั๊บ ตาย พอตายแล้วจะรู้เลยว่าไปที่ไหน

แต่ถ้าในปัจจุบันนี้ เรายังมีชีวิตอยู่ ยังมีโอกาสอยู่ แล้วปัญหามันจะดึงไป กิเลส
มันจะหลอกไป เราอย่าเชื่อมัน ต้องทดสอบมันแล้วจับดู ปัญหาเป็นอย่างไร? ถ้าเป็น
ปัญหามันจริงทำไมเราควบคุมเราไม่ได้ล่ะ? ปัญหามันจริงทำไมเราเอาจิตเราไม่อยู่ล่ะ? แล้วครู
บาอาจารย์ที่เทศน์เอาอยู่ได้อย่างไร?

คูลี เวลาเทศน์ออกมา อารมณ์ทั้งนั้นเลย ไม่ใช่! ไม่ใช่อารมณ์ทั้งนั้นเลย มัน
ออกมาจากหัวใจ ออกมาจากแรงขับ แรงขับที่เห็นถูกเห็นผิด แล้วพูดสิ่งที่ผิดๆ นะ แรง
ขับนี้มันโต้แย้งกับความผิด มันเลยออกมาด้วยความรุนแรงไง สิ่งนั้นมันผิดทั้งหมดแล้ว
มันบอกถูกได้อย่างไร? แล้วสิ่งที่ถูกมันรู้หรือเปล่า? มันรู้หรือเปล่า?

นี่มันค้นออกมา ค้นออกมาเห็นใหม่ แล้วบอกไอ้ฮู.. อารมณ์รุนแรงแล้วบอก
ควบคุมได้ ควบคุมทำไมออกมาแรงขนาดนี้.. ออกมาแรงขนาดนี้เพื่อพิสูจน์ความจริงใจ
พิสูจน์กันสิ อะไรจริงอะไรไม่ปลอม สิ่งนี้จะเกิดขึ้นมาได้จริง นี่เราคิดกันเองนะ วางไว้
ปัญญาวางไว้ แล้วกลับไปถึงความสงบ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ครูบาอาจารย์ท่านสอน
บอกว่า

“ต้องทำจิตสงบก่อน”

ถ้าจิตสงบก่อน ปัญญาที่เกิดขึ้น กิเลสมันจะมาช่วงชิงเอาไปคิดไม่ได้ มันจะเป็น
ปัญญาธรรมชาติ ปัญญาที่มันเกิดนี่คือเกิดที่กิเลสมันช่วงชิงเอาปัญญาเราไปเป็นอาวุธ แล้ว
กลับมาฟันหน้าเรา ฟันหัวใจ แล้วเราก็เชื่อมัน ก็จ้านกับมันเห็นใหม่

แต่ถ้าจิตสงบ กิเลสมันไม่มีโอกาสได้ใช้ ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญาจะพันหน้ากิเลส สิ่งนั้นมันอยู่ที่ไหน นี่มันทำได้นะ ปัญญาอันหนึ่งทำร้ายเรา ปัญญาของกิเลสทำร้ายเรา ทำร้ายโอกาสของเรา ทำร้ายเวลาของเรา ถ้าปัญญาของธรรมมันจะเป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม ถึงวางไว้ก่อนแล้วทำความสงบให้จิตสงบเข้ามาก่อน แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นไป มันจะเห็นตามความเป็นจริงนะ เอวัง